

Expensas periodicas smanatschan reservas

Il chantun Grischun duai plafonar sias prestaziuns

■ (anr/rgd) Durant la debatta da detagl davart il preventiv per l'onn 2016 ha la ministra da finanzas grischuna, Barbara Janom Steiner, avertì da betg surchargiar il budget cun expensas periodicas. Il parlament dal chantun Grischun ha tractà mardi en detagl il preventiv chantunal per l'onn proxim.

Tant la parsura dal departament da finanzas e vischnancas, Barbara Janom Steiner, sco er ils commembers da la cummissiun da gestiun han intunà la necessitad da desister a novas expensas repetitivas en ils proxims onns. Cusseglia governativa Janom Steiner ha ultra da quai franà las speranzas per in quint equilibrà malgrà il budget negativ sco che quai era stà il cas ils ultims onns.

Tegnair en egl ils custs repetitivs

Livio Zanetti (pcd, Tschintg Vitgs) ha intunà sco president da la cummissiun da gestiun ils motivs per il preventiv negativ per l'onn 2016. «La refurma da la gulivaziun da finanzas grischuna mussa ussa sias consequenzas», ha el palesà, «ultra da quai vegnan las contribuziuns da Berna a sa diminuir, per l'ina entras la gulivaziun da finanzas tanter ils chantuns e per l'otra causa il resultat negativ da la Banca Naziunala Svizra.» Per ina disciplinaziun da las expensas ed in agir modest ha er Janom Steiner prendì posiziun: «Las prestaziuns ch'il chantun ha surpiglià ils ultims onns èn per gronda part custs che turnan onn per onn.» Il total da las expensas chantunales sa munta a var 2,4 milliardas francs e las reservas èn creschidas ils ultims onns a bundant 450 milliuns francs. «Malgrà il budget negativ ans rechattain nus en ina situaziun confortabla. Il chantun è en il cas da subsister intgins onns en questa situaziun, dentant stuain nus desister a novas expensas returnantas.» En la debatta da la sessiun da favrer da l'onn vengnint vegn la

Barbara Janom Steiner ha avertì da betg surchargiar il budget cun expensas periodicas.

FOTO O. ITEM

politica da finanzas per ils onns 2017 en fin 2020 definida.

Politica da personal e progressiun freida

A la fin da sias explicaziuns ha Janom Steiner prendì posiziun a la critica da la

politica da personal dal chantun entras l'Uniun grischuna da mastern. Quella aveva reclamà l'adattaziun automatica da la paja dal personal chantunal per in pertschient l'onn. L'aboliziun da quest automatissem è tenor Janom Steiner dentant gia en elavuraziun. Il deputà Urs

Bleiker (pbd, Cuira) ha vulì savair da la regenza schebain l'egualisaziun da la progressiun freida sa midia en vista a la chareschia bassa dals ultims onns en ina progressiun chauda e cura che questa mesira entria en vigur. Tenor cussegliera governativa Janom Steiner ha quista mesira in effect pir sin il budget 2017. La dretgira administrativa dal Grischun survegn l'emprima giada dapi l'on 1996 ina nova

plazza en l'actuariat. Deputà Adrian Steiger (pld, Trin) ha vulì savair dal derschader administrativ Urs Meisser schebain questas lavurs na pudessan betg vegnir elavuradas da la chanzlia. Il derschader ha declerà quest pass cun la savida giuridica necessaria. Il cussegl grond ha approvà il preventiv dal chantun Grischun per l'onn 2016 cun 82:7 vuschs tar 23 abstenziuns.

Debatta da maisa radunda en il parlament

La pli intensiva discussiun en il cussegl grond ha pertutgà in post dal budget en l'autezza dad in milliun francs, pia per in import da 0,04 pertschient dal preventiv total. Il mainafraziun da la Partida liberaldemocrata, Rudolf Kunz da Cuira, ha fatg la dumonda al parlament da sbassar l'import budgetà da las entradas da multas per charrar cun spertadad augmentada sin via cun agid d'automats da radar da 13 a 12 milliuns. «L'onn 2005 muntavan las entradas dal chantun en quest regard 5,3 milliuns francs, diesch onns pli tard è resultà in import d'entradas da 15,9 milliuns francs.» Kunz ha inculpà la polizia chantunala e ses organs politics da splimar ils automobilists. «Ina va betg per la segirtad sin via, ma bain per incassar tant sco pussaivel.» Il deputà Gian Peter Niggli (pld, Samedan) ha suttastritgà questa pretensiun cun la statistica d'accidents grischuna. «Be in terz dals accidents sin vias grischunas stat en in connex direct cun la spertadad memi'auta.» Lorenz Alig (pld, Glion) disturba cunzunt ch'ils automobilists na vegnian betg avisads sco en auters lieus cun tablas als automats da radar. L'anterieur polizist Mario Salis (pps, San Murezzan) ha de-

fendi l'agir da la polizia chantunala: «L'augment resulta cunzunt da las novas metodos tecnicas.» Questa discussiun è er vegnida recepada da divers deputads da la Partida socialista. Jon Pult (ps, Cuira) ha cità la statistica d'accidents chantunala: «Il pli grond privel per la populaziun grischuna sa chatta sin la vias.» Per Peter Peyer (ps, Trin) è mintgin sez responsabel da respectar las leschas vertentas. Aurelio Casanova (pcd, Glion) ha fatg attent – en duas construcziuns – ch'ina discussiun davart l'agir da la polizia na tutgia betg en la debatta da budget. Er Remo Cavagn (pcd, Glion) ha difficultads da s'imaginar la praticabilitad da questa dumonda: «Sch'il budget da 12 milliuns fiss già cuntanschì il november, dessi lura in mais senza limitaziun da tempo en il Grischun?» Cusseglia governativ Christian Rathgeb ha explitgà l'agir dal chantun en connex cun controllas da spertadad e negà l'intenziun da splimar ils automobilists. «Controllas da sveltezza servan a la segirtad ed a la prevenziun sin via e n'èn betg in instrument per far raps.» Il parlament ha refusà la dumonda Kunz suenter lunga discussiun cun 79 en-cunter 31 vuschs.